

המשר לפרשת: ואתחננו

פתח החולה את עיניו, כשהוא נראה מבוהל ונרעש. בני הבית הודו לה' עד מאד, והסבירו לאביהם כי הוא היה במצב קריטי וכמעט עמד על שערי מוות.
"בואו ואספר לכם מה באמת אירע עמי", פתח כשהוא נרגש עד למאד, ובני הבית היטו את אוזנם, ואנו צוות הרופאים עימָהם גם יחדיו.
"ממש לפני כמה שעות כאשר מצבי הידדרר, הרגשתי וידעתי מכל הנעשה, מפני שרגעים ספורים לאחר מכן מצאתי את עצמי ניצב לפני בית דין של מעלה. עמדתי מולם בתדהמה, וראיתי כי הם דנים בשאלה מסוימת ומתחבטים בה. ניסיתי להטות את אוזני, ואז הבנתי כי הדין עוסק ב?

"האם נחזיר אותו לעולם הזה שימשיך ללמוד תורה ולקיים מצוות או שנסיים את תיקונו ונשאיר אותו פה בעולם הבא?"; היתה השאלה המרכזית. עמדו שם שני קבוצות: מקטרגים ומסנגרים, כשכל אחת ניסתה לצדד בעמדה אחרת. היה נראה כי דיני הולך להיחרץ להשאיירני בעולם הבא, ולקבוע את מותי בעולם הזה, עד שלפתע", סיפר החולה בהתרגשות, "שמעתי קול שהיה מוכר לי מאד. בתחילה לא הכרתי מיהו המדבר, אך מיד נזכרתי – היה זה רב בית הכנסת בו אני מתפלל כבר 30 שנה אשר פנה אל בית הדין וניסה ללמד עליי זכות: "שמעו נא רבותיי הדיינים: במשך 30 השנים האחרונות בהם שמשתי כרב בית הכנסת של מתפלל זה, מעיד אני נאמנה, כי מעולם לא הפסיד הוא את השיעור שקודם לתפילת שחרית!.

משנוכח הרב כי טיעון זה אינו מועיל, הוסיף ואמר: "במשך 30 השנים ששימשתי כרב בית הכנסת, לא איחר הוא, ולו פעם אחת, לתפילה. אם לא די בכך, היה הוא מגיע בין הראשונים ומקשיב לברכות השחר של המתפללים, ואף סחב אחריו את יתר המתפללים אשר אף הם דבקו בהנהגה זו לומר 'ברכות השחר' בקול רם, עד אשר יצא שמו של בית הכנסת בפי כל כבית הכנסת של עוני אמן". כששמעו בית דין של מעלה טענות אלו, ביטלו הם מיד את גזר הדין והשיבו אותי אליכם ברגע זה, כדי להמשיך ולעבוד את ה'".

תפילה אחת, קבלה אחת בעקביות או כל מצוה אחת חזקה – יכולה להציל את האדם בעולם הזה ובבא!...

שיחת מוסר שנאמרה בהיכל ישיבת "חכמה ומוסר" ע"י מורנו ראש הישיבה והכולל.

<div></div>	<div></div>
השיחה נאמרה בהקשר לספר "שערי תשובה".	
שער ג פרק: פב-פג.	
<p></p>	

אף כי שהוזהרנו שלא להשחית את הגוף במסירתו לסכנות, או בסגוף הגוף לבלעו חנם בתענית מתוך צערו וכעסו, או להתאבל על מתו

שייך שהוא כועס ולא אוכל. סתם ככה צריכים לדעת, שכשנחלשים כוחות הגוף נחלשים גם כוחות הנפש. הכח לסבול קשור גם בכוחות הגוף. דוקא במצבים כאלה כדאי לאכול, ואז תוכל לישא, להתאמץ, יהיה לך את הכח לסבול, **לשם דוגמא**, אדם ששרוי בתענית ובאים עליו צרות, קשה לו מאד לעמוד בצרות, כי גם ככה הלב שלו חלש, וגם ככה אין לו כח, אבל ביום שאדם אוכל, יש לו יותר כח לסבול את הצרות.

פג. שלש שנים יהיה לכם ערלים לא יאכל (ויקרא יט, כג). הערלה נוהגת בחוצה לארץ ואסורה בהנאה, וכל אשר יאסר בהנאה אסור לתתו במתנה לגוי

כשה' אמר את האיסור של 'לפני עיור לא תתן מכשול', אם הוא שם מכשול לחבר כמו שהכותי מבין יש בזה גם כן מסתמא לפני עיור, אנחנו לא מוכנים לקבל את ההבנה של הכותים בתורה אבל בציור שהם ציירו יש ג"כ לפני עיור.

כי לכאורה, 'הלפני עיור', ההבנה בו היא גם כפשוטו, לשים אבן לפני עיור.

פג. שלש שנים יהיה לכם ערלים לא יאכל (ויקרא יט, כג). הערלה נוהגת בחוצה לארץ ואסורה בהנאה, וכל אשר יאסר בהנאה אסור לתתו במתנה לגוי, ועל כן הוצרך הכתוב להתיר לתת נבלה לנכרי להודיע כי מותרת היא בהנאה, שנאמר (דברים יז, כא): לא תאכלו כל נבלה, לגר אשר בשעריך תתננה ואכלה. והנותן לגוי ערלה או חמץ בפסח או בשר שנתבשל

בס"ד **מצא את המסתתר**

לפרשת	דברים							
מצא 18 מילים בלבד בתפוזרת. במאוזן, במאונך ובאלכסון.								
ל	פ	י	ח	נ	ת	א	י	ה
א	ה	א	ר	ב	ל	י	פ	ל
פ	א	ו	מ	ר	פ	נ	ש	י
מ	ה	ר	ח	ק	י	ל	ז	פ
י	ל	ש	מ	ש	כ	נ	ח	ל
ר	פ	י	ר	ע	פ	ש	י	נ
ת	ש	נ	ל	ו	א	ל	ז	ח
פ	ל	ב	ת	ת	ח	ב	ר	ל
כ	ח	ל	ר	ש	ע	ר	ד	פ
ש	נ	פ	ו	י	פ	ב	ל	ל
פ	ל	ת	ת	י	א	ש	ד	ק
נ	ח	מ	נ	ע	נ	ר	ב	פ
ל	ה	פ	ו	ר	ע	נ	ו	ת
מ	ל	ח	ש	י	ר	ח	ר	ל
ד	ו	נ	ל	פ	מ	י	ע	פ
י	ט	ח	ו	י	ל	ש	ז	ל
מ	פ	ל	ו	ב	ר	פ	ה	צ
ש	ש	ע	פ	ל	ר	ש	ד	פ
ה	מ	י	ר	צ	ח	ק	ה	ל
ל	פ	ת	ו	ר	ו	ג	ת	ן
חריב	שבת	שפלה						
משפט	תקרבוון	קדש						
ברנע	צדק	תגורו						
תם	לום	לכני						
השמיים	חרי	כפתיים						
עזה	חצרים	עוים						
ירשה	ער	ודד						
האם מצאת את המשפ:								
נתאי הארבלי אומר הרחק משכן רע ואל תתחבר לרשע ואל תתיאש מן הפורענות:								
מאת : אבות פ"א מ"ז								

הנה שוב הגיע יום ט' באב, יום חורבן בית מקדשנו ועדיין לא נגאלנו.

אם היינו משנים את משנינו – השנה היה הופך יום זה ליום חג ושמחה. אם כן, מה עלינו לעשות בכדי שעוד השנה לא נצטרך להתאבל יותר?..

הסכיתו ושמעו, למעשה המופלא שסיפר הגה"צ ר' אלימלך בידרמן: היה זה לפני 300 שנה. ביום בהיר אחד, פנה מלך ז'ינה' דאז אל האגון הצדיק רבי שמשון וורטהיימר, רבה של וינה המקורב למלכות, ושאלו: "אמר לי הרב, מדוע הינכם, עם ישראל שרויים רבות בשנים בגלות מרה וקשה, כשאתם נרדים ונרדפים, מוכים ונבזים, ועדיין לא נושעתם- והרי אתם בניו של האלוקים!; מה פשעתם ומה חטאתם לסבול כל כך הרבה?".

השיב רבי שמשון וורטהיימר ואמר: "לפני שנים רבות נגזר עלינו זאת עקב הקנאה והשנאה שיש בתוך העם, אשר זה שונא את זה, וזה מקנא ומנסה לצער את זה".

התשובה לא מצאה חן בעיני המלך שטען: "וכי רק בגלל שאין אחד מסתדר עם חברו ושונא אותו, תסבלו ותצטערו בצרות וייסורים רבים?".

החל מלך וינה לכעוס עד מאד והורה לר' שמשון: "אם לא תענה לי תוך שלושה ימים תשובה אמיתית ומספקת מהי סיבת גלותכם וצרתכם, אעניש את כל יהודי וינה בעונש כבד מאד".

שמע זאת ר' שמשון ונבהל עד מאד. בצר לו, החליט לעשות צעד חריג ויוצא דופן – החליט הוא לערוך באותו לילה 'שאילת חלום' ולשאול את פמילה של מעלה מהי סיבת חורבן בית המקדש והצרות הרבות עד היום, על מנת להציל את יהודי העיירה.

הוא טבל במקוה, ערך תיקונים מיוחדים ועלה על יצועו על מנת לשאול בחלום את שאלתו. והנה, באישון לילה, החל ר' שמשון לחזות כי הוא עומד בפני בית דין של מעלה ושאל אותם

את השאלה.

בית דין של מעלה השיבו לו במילים הללו: "אכן כדברייך, כל הסיבה שעם ישראל נמצא אלפי שנים בגלות, סובל ומתייסר בצרות משונות הוא רק מסיבה אחת – השנאה והקנאה שיש בין איש

לרעהו, על כך מקפיד הבורא ייתברך יותר מכל, ובעוון כך יורדות צרות גדולות ונוראות לעולם".

"אם כך, מה אעשה ומה אומר למלך ז'ינה' אשר אינו מאמין לדברים אלו?", שאל.

"אל דאגה", הורו לו משמייים, "חזור ואמרו למלך דבר זה שוב, ומשמיים יגלגלו להראות לו

שאיכן זוהי סיבת הדבר", שמע ר' שמשון וייקק מחלומו.

לאחר כמה ימים, החליט המלך לצאת עם משרתיו על מנת לצוד ציד בלב יער. והנה, בהגיעם ליער פנה המלך לעבדיו ואמר להם: "דועה אני לצוד ציד לבדי, על כן, המתינו לי עד שאסיים", אמר כשהוא פונה לדרכו אל מעבי היער.

עברו כמה שעות והמלך עדיין לא חזר. המשרתים שהחלו לדאוג, הבינו כי כנראה מצא המלך ציד טוב ושב לבדו לארמונו, לכן שבו אף הם על עקבותיהם חזרה לארמונו. לבינתיים, המלך שהיה שקוע כולו לדרוח אחר הציד, לא שם לב כי החלו צללי ערב לנטות, והוא איבד את דרכו.

המלך שהבין כי עליו לחפש מקום מחסה, החל לצאת מהיער וחיפש בית קרוב. הוא חצה את הנהר וראה מרחוק בתים מוארים. הוא גמל בליבו כי מכיוון שאינו מכיר את אנשי המקום, הכי בטוח יהיה לחפש בית יהודי אשר יש מזוזה בפתחו, מפני שמכיר הוא וידוע כי היהודים רחמנים וגומלי חסדים.

ואכן כך היה. הוא דפק על אחד הבתים שהיה בפתחו מזוזה, כשהוא לבוש בבגדי הציד, ודפק על הדלת. בעל הבית פתח את הדלת, וקיבל את האורח הצנום והמקורר בשמחה. הוא מיהר לחממו מול האש, הגיש לו מנת מרק בריאה ונתן לו חדר למנוחה.

למחרת בבוקר, הודה המלך מקרב לב למארח הכפרי ועשה את דרכו בחזרה אל ארמונו בעיר ז'ינה' הבירה.

המארח שלא היה מוכן לעזוב את אורחו לבדו, ליווהו עד לארמונו ונפרד ממנו, בלי לדעת כי מלווה הוא את המלך. נכנס המלך לארמונו, החליף את בגדיו וביקש מיד מעבדיו להבהיל את היהודי.

היהודי הכפרי נבהל מהבקשה, אך לא יכל לסרב לה. הוא הועמד בפני המלך, ששאלו: "אמור נא לי יהודי, האם אתה מכיר אותי?". היהודי הכפרי המבוהל ענה בשלילה ואמר: "יסלח לי כבוד המלך, אך מעולם לא ראיתי את המלך".

חייך המלך ואמרו לו: "דע לך, כי אני האיש שאירחת אותי אמש ונתת לי מאכל, משקה ומחסה, על כן, רוצה אני לגמול עמך טובה גדולה ולשלם לך על כל הטוב שעשית עימדי, על כן, אמור לי מה תרצה ומה תבקש שאשיב לך?".

היהודי קפא על עומדו – אכן כן, המלך הוא זה שהיה בביתי ולא ידעתי! "עבער ליבך הטוב ועודרתך הרבה מוכן אני לתת לך כל ממון שבעולם, ואף אם תרצה - אתן לך שדות וכרמים, ואם תרצה יותר מכך – אתן לך עיר שלימה". היהודי היה המום, שתק וחשב'הרהר מעט היהודי ואמר: "ישמעוני אדוני מלך וינה, לפרנסתי מסתובב אני בין העיירות כמוכר סחורות אך בתקופה האחרונה החל יהודי אחר לבוא אל הכפר שלנו, והוא קונה סחורות ועורות מדדי הכפר, ובוה הינו משיג את גבולי ולוקח את פרנסתי. אנא כבוד המלך, ובקשתי היא שתאסור עליו מלהיכנס אל גבולות הכפר...".

שמע זאת המלך ואמר: "כמה צדקו דברי רבי שמשון, כי גדלה הקנאה והשנאה בין בני ישראל, כי יהודי שטוה זה, היה בידו להתעשר בין רגע, ואעפ"כ העבירתו שנאתו על דעתו וביקש שטויות שכאלה!!!....

א. פתיחה לדיני ברכת שהחיינו

דיני ברכת שהחיינו: דע, כי שלשה סוגי ברכת שהחיינו יש: א. ברכת שהחיינו על ימים טובים ומועדים הבאים מזמן לזמן. ב. ברכת שהחיינו על פירות וירקות המתחדשים משנה לשנה או פעמים בשנה. ג. ברכת שהחיינו על כלים ובגדים חדשים, ראיית פני חבירו וכיוצב"ז (וכנתבאר בסי רכ"ג).

והחילוק בין ג' סוגי ברכת שהחיינו הנזכרים, כי בעוד שסוג א' דברכות שהחיינו (על ימים טובים ומועדים) חובה הוא ולא רשות, שני הסוגים האחרים דברכת שהחיינו רשות הן, אמנם סוג ב' דברכת שהחיינו על פירות המתחדשים מזמן לזמן ע"י הטבע שהטיבע הקדוש ברוך הוא בעולמו, שדומה לסוג א' דברכת שהחיינו, קיבלו כל ישראל עליהם כחובה וכולם נזהרים

בזה (וזולת מנהגי יחידים, וכדלהלן אות ט'), ואף על פי שאין מרגיש כ"כ שמחת הלב מהפרי החדש, משא"כ סוג ג' דברכת שהחיינו שישנו ביד כל אחד ואחד לחדש כלים ובגדים וכו בכל עת שירצה, והרי זה תלוי אך ורק בשמחת הלב של האדם, ולכן רבים מקילים בזה כי חוששים שמא אין די שמחה בלב בכדי לברך שהחיו (וכמבואר בסי רכ"ג בכל פרטי הדברים).

ומצינו לב"ח (בסי כ"ט) ועוד כמה אחרונים שנקטו כדבריו, ברכת שהחיינו שעקב כי היא רשות ותלויה בשמחת הלב, לכן לא אמרינן ביה ספק ברכות להקל, אלא אם מרגיש שמחה בלבו אף על פי שספק אם תיקנו ברכת שהחיינו עליו (כגון ספק אם הכלי או הבגד דינו כחדש לענין ברכת שהחיינו, או אם הפרי חדש וכדו') יוכל לברך, ובפמ"ג (כפתיחה לדיני ברכת השחר) כתב שלדבריהם אפשר ה"ה לשאר ברכת השבח וההודאה וכגון ברכת הגומל, אמנם שאר האחרונים נשאו ונתנו הרבה בזה, ומסקנת רבים שאין לחלק בין ברכת שהחיינו לשאר ברכות הנהנין והמצוות, וגם בברכת שהחיינו אמרינן ספק ברכות להקל.

אך אף על פי שחילקנו לג' סוגים את ברכת ההשהחיינו, יוכל בכל מקרה של ספק לכוין לפטור הספק על ידי ברכת השהחיינו שמברך בלאו הכי בתורת ודאי, אף על פי שהוא מסוג אחר. וכגון במסופק על פרי או בגד או כלי לענין ברכת שהחיינו עליו, והוא בליל יום טוב יוכל לכוין בברכת שהחיינו בשעת הקידוש לפטור גם הכלי או הפרי והבגד וכיוצב"ז.

אמנם אין הדברים אמורים אלא לפטור את הספק, אבל אם ודאי צריך לברך שהחיינו, אין לו לצאת בברכת שהחיינו שמברך על סוג אחר, וכן אין לו לצאת ידי חובתו על ידי שישמע ברכת שהחיינו מחביוו המברך על סוג אחר. ואף אם חביוו מברך אותו סוג שהחיינו כשלו, אינו נכון שיצא ידי חובתו על ידי ברכת האחר אלא בסוג א' וב' הנ"ל, אבל בסוג ג' דשהחיינו הנ"ל (על כלים ובגדים וכדו') מהנכון לכתחילה שכל אחד ואחד יברך לעצמו.

^[1] המשך יובה בעוד שבועיים אי"ה